

## Spomini na volitve poslancev v deželni zbor Kranjski.

### I.

Ko je žetev pri kraju, obrača gospodar svoj pogled nazaj, kaj vse se je godilo med letom, da je letina izpadla dobra ali slaba.

Tudi izid volitev je nekako podoben dovršeni žetvi. Zato se spodobi ozir na to, kar se je godilo do 7., 10. in 14. dneva tega meseca, kako se je ljulika sejala med domačo pšenico, da z volitveno letino ne moremo po vse zadovoljni biti.

Kranjska dežela šteje nad 460.000 prebivalcev, med katerimi je le kakih 20.000 Nemcev (Kočevarjev in Weissenfelserjev), vsi drugi — razen trohice tujcev — so Slovenci, in vendar — deželni zbor Kranjski ima zdaj večino nemčursko, vsaj nemške je ne moremo imenovati, ker noben Kočevar ali Weissenfelser ne bo sedel v prihodnjem deželnem zboru. Ali ni to naruri nasprotna prikazen, prečudna uganjka, ki je drugače rešiti ne moremo, kakor s tem, da govorimo z besedami sv. pisma, po katerih je sovražnik „ljuliko sejal med pšenico.“

In kdo je pomagal tej prečudni prikazni?

Schmerlingov volilni red jej je prvi stvaril temelj, ki volilcem v kmečkih občinah, kateri zastopajo blizo 400.000 prebivalcev, dovoljuje voliti le 16 poslancev, 60.000 mestnim prebivalcem pa 8, in je tako imenovanemu „velikemu posestvu“, ki šteje le 117 glav, dal celih 10 sedežev v deželnem zboru, 2 sedeža pa kupčijski zbornici, kateri je po glasovitih volitvah pred 2 letoma oskrbel Vesteneck.

Tako so 12 nasprotnikom našim asekurirani sedeži v deželnem zboru. Če pa še pomislimo, kaj vse so počeli kolovodje nemčurski in njihovi lakaji pri volitvah kmečkih občin, mestin trgov, ni se čuditi, da se je zgodilo, da 440.000 Slovincem gospoduje zdaj kakih 20.000 Nemcev.

Da bi v zvezi z našimi iskrenimi rodoljubi ne bila velečastita in velike časti vredna duhovščina s poduki in razjasnili neumorno trgala mreže, ki so jih nastavljali nemčurji v vsakem kotu našemu ljudstvu, vjel bi se bil še marsikak naših na limanice.

Al v zavesti, da tudi duhoven je državlján, kateremu postava daje kakor vsacemu družemu vse pravice o volitvah, in da je celó duhovnu sveta dolžnost, ljudstvu svojemu učeniku v vsem biti, kar se tiče duševne in posvetne sreče ali nesreče njegove, ni se brigala za krivo misel knezoškofa svojega, po kateri naj bi se duhovni ne vtikali v volitvene zadeve! Prečastita duhovščina naša je odprla „Novice“ od leta 1867. in v klicu na takratni volitveni boj videla tudi podpis gosp. dr. Pogačarja, takrat stolnega dekana Ljubljanskega. Mislila si je, če veljá pregovor: „honores mutant mores“, naj veljá to samo njemu; al volitvena postava od leta 1861. še do danes vsem državljanom veljá. In če kak škof še ne vidi, da se duhovščina dandanes še le prav posebno mora vdeleževati volitev v deželne in državne zbore, ko je „kulturkampf“ dospel na vrhunec političnih vprašanj, se mora takemu škofu reči: „Ophelia, geh' in ein Nonnenkloster!“ Ali mar taki gospodje ne vedó, da je škofom po deželni postavi od leta 1861. celó virilni glas odločen v deželnem zboru, knezoškofom pa celó v državnem zboru? In kaj neki to pomeni družega, da tudi duhovščini gre beseda o političnih in verskih zadevah. Če je pa prečastiti gospod knezoškof Zlatoust z izrazom svojim: „naj se duhovščina ne vdeležuje volitev“, dementi dal stolnemu dekanu dr. Poga-

čarju, s tem nikakor ni vezana duhovščina od sebe vreči državljanske pravice, in to tem manj, ker gospod knezoškof Zlatoust prav to, kar na eni strani prepoveduje, na drugi strani sam ukazuje, namreč naj duhovščina pri volitvah dela na to, da gospod Kljun ne bode v okraji Kranjsko-Loškem za poslanca voljen, češ, če bi duhovščina pripomôgla k poslanstvu Kljunovemu, bi to veljalo za nezaupnico škofu. Al gospod Kljun je bil skor enoglasno voljen, le en kaplanček med duhovščino v bojznosti svoji ga ni volil. Česar je tedaj gospod knezoškof sam iskal, je — dobil.

## Mnogovrstne novice.

\* *Strašno vreme, kakoršnega stari ljudje ne pomnijo*, prihrulo je unidan iz Italije skoz Trst. Drevesa je lomilo in s korenino rovalo, okna in veternice s hiš metalo, na morji pri barkah debele verige trgalo, s streh opeko metalo, v Lloydovi ladjodelnici je prevrglo velik parnik, ki je bil na suhem v popravi, ako bi bilo še četrť ure trajalo, pokončalo bi bi o hiše in vse; neka hiša se je celó razpočila in morje je zrastlo za seženj visoko, da je po spodnjem delu mesta stalo. Iz Italije pa dobivamo še groznejša poročila, v Veroni je ustavilo železniški vlak, ki sta ga dva stroja vlekla proti Tirolom. Turšico je z njiv tako pometlo, kakor bi bila požeta, drevesa in trte, kar jih ni poruvalo, vse so na tleh. „Edinost“.

\* *Koliko v Trstu in okolici davka plačujemo*, to kaže statistična tabela: Trst in okolica z 125.000 prebivalci plača na leto 6 milijonov in 567 tisoč 465 gold., toraj spada na vsakega prebivalca 52 gold. 54 krajc., pa naj še kedo reče, da premalo davka plačujemo.

\* *Orožja deset železniških voz je prišlo iz Rusije* skoz Trst, gre na Grško. Tukajšnji 46. polk je dobil povelje, naj bode pripravljen k odhodu v Dalmacijo.

## Naši dopisi.

Iz Rusije 2. jul. 7. — Ne davno sem poročal čitateljem „Novic“, da o Avstriji se tukaj malo govori. Avstrijska vlada, ali morda bolj prav rečeno, Beust-Tisza-Andrassy so odvezali Ruskemu časopisju jezik. Poslednja dva tedna razpravlja naše časopisje današnjo Avstrijsko politiko ter jo primerja z Avstrijskim postopanjem 1854. leta, vendar ne z razžaljivimi besedami, ampak mirno in objektivno, ne z ostrimi napadi, pa tudi ne z bojazljivimi prošnjami; v prepričanju pravednosti svojega dela naši časopisi želé za zdaj Avstrijo samo nakloniti v to, naj bi ona samo dobro pomislila, kaj je pristojno veliki vladi, katera želí varovati svojo čast. Naj prevodim čitateljem „Novic“ nekoliko odlomkov iz članka „Moskovskih Vedomosti“, v katerem se razbira politika Avstrije tako-le: „Nekokrat že smo govorili“ — pravijo „Moskovske Vedomosti“ — „o več kot dvomiselnem postopanju, katerega se drži Avstrija proti nam v današnji vojski. Angleško časopisje z radostjo kaže na to, da Avstrija se že močno, dasiravno le natihoma vdeležuje vojske s tem, da omejava in ovira delo Rusije. Resnično, fakta so prejasna in javna. Nedavno nam je celó „Politische Correspondenz“ pravila, da v Carigradu so se silno bali, da ne bi Ruska armada prestopila čez Srbijo v Turčijo, vendar Turčija se je zdaj že potolažila s tem, da Avstrija bode stopila Rusom na pot čez Srbijo. Tacega prepričanja Turčija ni mogla imeti brez razlogov. . . . . Prečudno je, da Avstro-magjarski politiki nas hoté preveriti, da takošno varstvo njihovih „inter-

esov“ je najbolj koristno nam samim, ker je edino sredstvo, ogniti se spopadka Rusije in Avstrije; a vendar mora biti vsacemu jasno, da ravno to najbolj more dati povod k vojski, katera bila bi po našem prepričanju veliko nevarna za dualistično mnogonarodno Avstrijo, kakor za edino in celotno Rusijo. Peštanski in Dunajski politiki se hudo goljufajo, ako mislijo, da njihove pretenzije so v stanu odložiti boj Rusko-Avstrijski; ne, ne! prav take pretenzije peljejo naravnost k rešitvi naših mednarodnih odnošenj. Omejevat ta ali drugi del Turške države, ovirati naši armadi to ali drugo pot, ki naj bliže pelje k zmagi, se pravi podajati pomoč našemu sovražniku, ker njemu se tako olehčava bramba, nam pa naklada več potrate časa in več denarnih stroškov in več prelivanja naše krvi. Kdor tako pomaga našemu sovražniku, on je njegov zaveznik in naš sovražnik. Treba bi bilo razjasniti postopanje Avstro-Magjarije, kako se ono veže z nepristrano neutralnostjo? Njeno postopanje že zdaj mnogo koristi našemu sovražniku, silno škoduje nam in gubi naše zaveznike. S tem, da pritiska na Srbijo, Avstrija gubi Bosnijo, ona čez svoj teritorij propušča vojni material Turku, Bosnjakom pa celó živeža ne, dasiravno živež v nikakoršni vojski se ne šteje za vojni kontraband... Strašna žrtva krvi, ki so jo prelili Črnogorci, pada na glavo Avstrijske vlade. Črnogorci so pokazali čudeža junaštva; al strašanski boj jim je vzel več ljudi, kakor vsa vojska preteklega leta. Odbili so sicer vražje trume neustrasni planinski sokoli, al njihovih viteških junakov je mnogo padlo. Pritiskanje Avstrije na Srbijo in na Bosno je pomagalo Turčiji navaliti 60 000 vojakov na malo Črnogoro. Skoraj četrti del svojih divjih trum so sicer Turki zgubili v Črnogorskih dolinah, al oni se zopet zbirajo proti neustrašenim junakom. Strašno je misliti, kolika žrtev jih še čaka; ali res bodo vse te žrtve brezplodne, da le je Avstrija zadovoljna padajoča spodbujo Turku? To ne more daljše tako biti. Avstrija mora nazadnje izbrati ali pošteno neutralnost ali javno zvezo s Turkom. Od druge strani se pripoveduje o nekakem paralelnem delu Avstrije z nami. To je laž. Proti Turčiji nam ni treba nikakoršne pomoči, nikakoršne zveze z Avstrijo. Paralelno delo Avstrije z nami je pomoč Turku; Avstrija zajela bi Bosno in Hercegovino, a s tem ne samo rešila bi Turčijo ustanka, ampak ker bi tudi Srbijo in Črnogoro držala v strahu, dala bi Turčiji priliko, vso svojo armado iz Bosne in Hercegovine, ter od Srbskih in Črnogorskih mej postaviti proti naši armadi prišedši čez Donavo, in tako bi mi plačali dobro postrežbo Avstrijcev s tisoči naših vojakov. Zato ponavljamo: mi tirjamo od Avstrije, da izbere ali pošteno neutralnost ali pa javno zvezo s Turčijo.“ Tako „Vedomosti“. — Iz Londona nam je danes došla novica, da zveza Avstro-Angleška je tako rekoč gotova. Iz Indije je Anglija prepeljala čez Persidski zaliv do 50.000 mahomedanov v podporo Muktar-paševe armade pod imenom „Arabske armade“. Zato se naše oddelne divizije zbirajo h Karsu, in mogoče je, da, če Kars v nekoliko dnevih ne pade, bo na cesti med Karsom in Erzerumom velika bitva; če pa Kars skoro pade, se bodo Turki umaknili na silno Zivinsko pozicijo. V Poljšo je Angleška vlada tudi poslala špijonov, ki so jej pa malo radostnega sporočili, namreč da v Poljši ni nikakoršne nade za punt. V Rusiji je splošno prepričanje, da vojske z Anglijo in Avstrijo se ne bo mogoče ogniti; ravno tako splošno je pa tudi prepričanje, da vsi Avstrijski Slovani razen Poljakov bi krepko protestovali proti taki gnjusni vojski, katero tirjajo edini Magjari. Avstriji bo težko postaviti proti Rusiji zadosti močne armade. — Dasiravno nam žuga vrh Turške še Avstro-Angleška vojska, vendar kurz državnih zakladov

še vedno raste; storubljevi bileti notranjega posojila so po 217 rubljev. Žita so prav lepa; suša jim zdaj že ni več tako nevarna; če nas Bog obvaruje tudi toče in o žetvi moče, bo letina prav dobra.

**Iz Štajarskega.** — 8. dne t. m. je razsajala strašna nevihta s točo na gornjem Štajarskem pa tudi po Koroškem. Na Murskem polji od Radgone do Ljutomera je včinila veliko škodo. — Slovenski naš Štajer je za eno čitalnico bogatejši, ki se je v Mozirji slovesno odprla 1. dne t. m. Vrli rodoljub gosp. Jan. Pfeifer je čitalno sobo brezplačno prepustil društvu, za čegar ustanovitev si je posebno iskreno prizadeval gosp. Matej Blaž. — O prihodnjih volitvah za deželni zbor iz okraja Šoštanjskega, Slov. Graškega in Marnberškega mislijo rodoljubi že zdaj, kogá bi nasproti glasovitemu liberalcu Schmidtju za kandidata postavili, in po mnenji mnogih volilcev bil bi gosp. dr. Šuc, župnik v Slov. Gradcu, pravi mož. Le složno, složno, gospôda! — če ne, propademo; nemčurji so zvite kače.

**Iz Trsta.** — Kako lepo je pri nas v Trstu, kaže Vam naš časnik „Edinost“, ki v svojem 13. listu v eni sapi našteva sledeče dogodbe. Berite ta niz biserov — liberalnega časa! Samoumorov — pravi — ni konca ne kraja. V kratkem času jih je mnogo skočilo v morje; neka gospá je že v drugič v morje skočila, da utone, pa obakrat so živo iz vode potegnili. — Ustreliti se je hotel z revolverjem nek trgovec, pa se je slabo zadel, nesli so ga v bolnišnico. — Obesila sta se dva, en mizar in en točaj na Lloydovem parniku. — Iz morja so potegnili v kratkem času 7 vtopljenecv razne narodnosti. — Nek Poljak, ki je hotel v Carigradu v Turško vojsko stopiti, skočil je v morje, ker mu je manjkalo v Trstu denarja za daljšo pot. Malo škode to! — V morje je skočila pri Miramaru mlada gospica, nek kamnosek jo je izlekel še pravi čas iz morja. — Nek oče se je s svojo hčerko zbesedil in ustrelil z revolverjem va-njo, pa je ni zadel. — Iz morja so potegnili v petek dva vtopljenca že v veliki gnjilobi. — Nek vozač, ki je imel s svojim gospodarjem prepir, maščeval se je s tem, da je konju nož v trebuh zabodel, da je precej mrtev bil. — Pretepala sta se na ulici dva malopridneža s koloma, da je eden na tla padel, ko je straža priskočila in družega prijela. Druga straža gre urno v bolnico po nosilnice; ko pa ga hočejo dvigniti, skoči po konci ranjeni, ki so ga za mrtvega imeli, in začne udrihati po straži. — Dve ženski ste se na stari šrangi sredi trga tako pretepavale zarad ljubosumnosti, da ste se po tleh valjali in bili vsi krvavi in raztrgani, ko ji je straža v ječo tirala. Obe skupaj še 32 let nimate. — Nek mesarsk učenec je zabodel z nožem svojo ljubo. — Dvanajstletna tatica kradla je sem ter tje malim deklicam uhanes iz ušes. — Na cesti iz Bazovice v Trst so našli nekega Čiča vsega potolčenega, zvedelo se je, ko so ga v bolnico nesli, da je bil napaden in obropan 17. u. m. je malo upanja, da se ozdravi. — Neki Godnik, že večkrat kaznovan, je svojo ženo tako z oknom udrihal, da so jo morali v bolnico nesti. — Kaj ne, kako lepo je pri nas o cvetji liberalizma?

**Iz Vipavske okolice 15. jul.** — V 28. listu „Novic“ je gosp. Dolenec odgovoril na moj dopis v 26. listu. Razjasnil mi je marsikaj, al podri ni vsega, kar sem tam pisal. Kar se pocinjenja dratú tiče, naj na to Kranjski fužinarji sami odgovorijo. Kar pa se tiče kljuk, ono „poslano“ samo potrjuje, da ključar Štijaški nobe ne ni naredil, a vendar je polovico čistega dohodka v Štijaški nesel, šel je v Vipavo k dedičem svojega mojstra, kjer se je izučil, in je za polovico cenejše kljuke dobil. Če je tuji Štijaški mož vedel za cenejšega mojstra v Vipavi, smel sem pač po pravici vprašati: kako to, da na Slapu niso za tega mojstra vedeli, vsaj Slap

od Vipave ni daleč. Še kaj drugega bi lahko povedal, a ne da bi koga žalil. Ker pa moramo doklado v davkarijo nositi za Slapensko šolo, zato smemo opazovati gospodarstvo ondi tudi drugi, ki niso še le par let gospodarji, ampak se že veliko let ubijajo z gospodarstvom, pa tudi niso po vse bedaki.

**Iz Ljubljane.** — Volitve deželnih poslancev so popolnoma dognane. V soboto so si tako imenovani veliki posestniki izvolili svojih 10 poslancev izbacivši grofa Hyacinta Thurna zaradi bolednosti(?) in pa grofa Margheri-a in Ed. Schafferja zaradi tega, ker ju v prejšnjih zborih nekaterikrat ni volja bila, po komandi Apfaltrernovi se vesti. Sedanji zastopniki velikega posestva so sledeči, od prvega do zadnjega liberalci najčistejše krvi: baron Oton Apfaltrern, grof Blagaj, Dežman, Ljubljanski župan Laschan, vitez Langer, Karol Lukman, vodja nemške obrtniške družbe, vitez Savinscheg, baron Tauferer (alter ego Vesteneckov), vitez Vesteneck in grof Gustav Thurn, brat Hyacinta Thurna. Vdeležilo se je z vštetiimi pooblastnicami 76 glasov, od katerih so gori imenovani izvoljenci jih dobili 57. V klubu pred volitvijo je komandant baron Apfaltrern marsikatero grenko besedo slišal od grofa Margheri-a in to po pravici. Žalibog le, da bolj zmernih nemških in pa narodnih volilcev se je tako malo vdeležilo volitve, da še celó vseh pooblastnic ni moglo na glasovanje priti, ker bi vendar mogoče bilo prodreti liberalno falango in vsaj nekoliko narodu našemu pravičnih mož posaditi na sedeže velikih posestnikov.

— (Iz seje dež. odbora 7. in 14. julija.) Predlogu pomnoženega krajnega in okrajnega šolskega sveta je deželni odbor pritrdil, da se učitelj Franc Govekar definitivno nastavi za nadučitelja in vodjo dverazredne ljudske šole na Igu. — Pogorelcem v dolnjem Mahorovem v Šent-Jernejski občini se je dovolilo 500 gld. podpore iz deželnega zaklada.

— (Kdor hoče skoro da prvega umetnika na gosli slišati), ki je vrh tega še naše gore list — Slován — naj pride v petek zvečer ob 8. uri v čitalnico našo, kjer bo od Italijanov in Francozov slavljeno g. Franjo Krežma s svojo gospico sestro Ano, potovaje skozi Ljubljano, veliki koncert dal s sledečim programom: 1. Tovačovsky — „Na gorah“, zbor s čveterospevom, poje moški zbor Ljubljanske čitalnice. 2. a) Raff — „Cavatina“, b) Wieniavski „Polonaise brillante“, gosp. Franjo Krežma. 3. a) Rubinstein — „Romanca“, b) Schuman-Liszt — „Pesem ljubezni“, c) Paganini-Liszt — „Etude de concert“, gospodičina Ana Krežma. 4. Max Bruch — Koncert v 3 skladih, gospod Franjo Krežma. 5. Zajec — „Večer na Savi“, zbor s čveterospevom, poje moški zbor Ljubljanske čitalnice. 6. Vieuxtemps — „Norma“, Fantaisie brillante na G-struni, gosp. Franjo Krežma. 7. Rubinstein — „Valse caracteristique“, gospodič. Ana Krežma. 8. a) Krežma — „Mon rêve“, Romanca, b) Wieniavski — „Souvenir de Moscou“, caprice brillante, gosp. Franjo Krežma. Vstopnina 50 kr. — Sedež 70 kr.

— (Valvazorja 14. zvezek), ki se ravno razpošilja, je zopet jako zanimiv. Med drugim našete so v tem zvezku vse na Kranjskem nahajajoče se rastline s pristavkom njih zdravilne moči. Dalje obsega ta zvezek rudnike (fužine) s podobami: Železnikov, Kroke, Javornika, Plavža, Save, Kamne gorice, Bohinja in Idrije. Zopet tedaj zanimiv snopič!

## Novičar iz domačih in tujih dežel.

**Z Dunaja.** — Zopet je počil glas o shodu cesarja našega in cesarja nemškega, ki ima biti prve dni prihodnjega meseca, ko se cesar Viljem iz Gaštajnskih toplic povrača domú. Gotovo je pa neki to, da našega cesarja bo spremljal grof Andrassy, nemškega cesarja pa pl. Bülow, namestnik Bismarkov.

— Še do danes ni rešena uganjka, kaj misli Avstrija početi o Rusko-turškem boji in — kakor naj-novejše današnje novice kažejo — nastopil je skrajni čas, da skrivnostni Andrassy narodom Avstrijskim odkrije svojo politiko. Če je res, da Avstrija še zmirom nesrečno misel goji, zaveznica biti Angležem proti Rusiji, stopi potem — to je neki gotovo — Italija mahoma na noge in pomaga Rusiji in začno se dalje velike komplikacije, katerih konec ni dvomljiv.

**Hrvaško.** Iz Zagreba. — Zmirom in zmirom ponavljani klici po sklicu deželnega zbora našega vendar niso ostali glasovi vpijočega v puščavi; sklican je na 15. dan avgusta. Ali bode trajal le kratek čas, da izdela samo proračun za leto 1878., ali pa 3 mesece, kakor ga predpisuje ustava, ne vé se še; „Agramer Presse“ se boji, da ne bo veljal ustavni zakon, ker 15. septembra začne se zopet Ogerski državni zbor.

**Iz Rusko-Turškega bojišča.** Čujte Slovenci! čujte Slovani! nad Balkanom se daní. **Rusi so prekoračili Balkan.** Ta novica je silne važnosti, s prehodom čez to naravno trdnjavo Turčije so Rusi zmago nagnili na svojo stran. Zdaj sta v njihovih rokah dva prehoda čez Balkan, ob Gabrovi in Travni. 18 Ruskih batalijonov je šlo čez Šipki klanec in vzelo Jenizagro 10 milj pod tem klancem, kjer je železnična postaja. Pot do Drinopolja je tedaj Rusom odprta. Kako se je to godilo, poročajo telegrami. Dne 16. t. m. so po hudem boji vzeli Turkom Nikopolis ter vjeli 2 paši in 6000 mož redne vojske. General Gurko je zasedel že 14. dne t. m. Kianskisy. Čez Balkan so Rusom kazali pot Bulgari, ki svoje odrešenike povsod navdušeno sprejemajo. V Carigradu je grozen strah, Turki pošiljajo vse, kar morejo skup spraviti, proti Drinopolju. Zato je pričakovati kmalu glavne odločilne bitve. Potem jo vdarijo Rusi, če zmagajo, naravnost proti Carigradu. Angleški časnik „Standard“ pa trdi, da Angleška Rusom ne bo nikdar pustila posesti Carigrad. — V tem pa prestopajo še neprenehoma Ruske čete čez Donavo. Car je ukazal vsakemu vojaku za skazano hrabrost pri tem dati po dva rublja.

Tudi Črnogorski junaki so 10. t. m. na Tari potolkli Turke in vzeli 9 Turških sel.

Iz Azije je slišati, da so Rusi, ki so Bajazid pustili le zavoljo velikega smradu po nepokopanih Turških truplih, zopet jeli uaprej siliti. Tudi tam je pričakovati kmalu glavne bitve.

## Žitna cena

v Ljubljani 14. julija 1877.

Hektoliter v nov. denarji: pšenice domače 9 fl. 21. — banaška 12 fl. 24. — turšice 6 fl. — soršice 6 fl. 40. — rži 7 fl. — ječmena 4 fl. 20. — prosa 4 fl. 70. — ajde 8 fl. 48. — ovsa 3 fl. 90. — Krompir 6 fl. 40 kr. 100 kilogramov.

## Kursi na Dunaji 16. julija.

Unirani državni dolg 61 fl. 25 kr. Ažijo srebra 109 fl. 50 kr.  
Naredno posojilo 66 fl. 10 kr. Napolendori 10 fl. 7 kr.